WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, dnia 17 grudnia 2014 roku

PS-II.431.2.16.2014

Pan
Zdzisław Zdunek
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lidzbarku

ul. Jeleńska 26
13-230 Lidzbark

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej", przekazuję Panu wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku (ul. Jeleńska 26, 13-230 Lidzbark; REGON: 002711567; NIP: 571-10-34-728).
(akta kontroli str.1-2)

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej prowadzenia wykonywanie zadań w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku nadzorował **Pan Zdzisław Zdunek**, który od dnia 1 czerwca 1990 roku zatrudniony jest na stanowisku Dyrektora tej jednostki.
(akta kontroli str.3-4)

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- **Zdzisław Jankowski** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – zamiejscowe stanowisko pracy w Delegaturze Urzędu w Elblągu - przewodniczący zespołu kontrolnego;
  - legitymacja służbowa nr 9/10 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
  - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego - z dnia 1 października 2014 roku nr FK-VI.0030.1025.2014 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku;
  (akta kontroli str.5-6)
- **Eliza Latkowska** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – zamiejscowe stanowisko pracy w Delegaturze Urzędu w Elblągu:
  - legitymacja służbowa nr 20/2013 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
  - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 1 października 2014 roku nr FK-VI.0030.1026.2014 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku.
  (akta kontroli str.7-8)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 5 listopada do 17 listopada 2014 roku (z przerwą w dniu 6 listopada 2014 roku oraz **w dniu 10 listopada 2014 roku**, który był dniem wolnym od pracy w jednostce kontrolowanej). Odnotowano ją w książce kontroli prowadzonej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku pod pozycją 6.
(akta kontroli str.9-10)

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**
  przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- **okres objęty kontrolą**
  okres świadczeniowy 2012/2013.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 1228 z późn. zm.) – *zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.*
(akta kontroli str.11-21)

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

W związku z rozpoczęciem kontroli w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku Pan Zdzisław Zdunek - Dyrektor MOPS - upoważnił pisemnie:

- Panią Mariolę Nowakowską – pracownika MOPS w Lidzbarku - do uwierzytelniania (potwierdzania za zgodność z oryginałem) wszystkich niezbędnych kontrolerom dokumentów będących w posiadaniu MOPS i wiążących się z prowadzoną kontrolą.

Upoważnienie zostało wydane w dniu 5 listopada 2014 roku, a wydano je na czas trwania kontroli problemowej (tj. od dnia 5 listopada 2014 roku do dnia 17 listopada 2014 roku).
(akta kontroli str.22-23)

Analiza, dostępnych w Oddziale Budżetu, Planowania i Analiz Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, sprawozdań z realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (III, IV kwartał 2012 roku oraz III kwartał 2013 roku) wykazała, że w okresie objętym kontrolą (tj. od 1 października 2012 roku do 30 września 2013 roku) w miejsko-wiejskiej gminie Lidzbark na świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego (**1.178 świadczeń**) wydatkowano kwotę **394.397 zł**. Według stanu na dzień 30 września 2013 roku świadczenia te pobierało **66 rodzin** dla **96 osób** uprawnionych. Ponadto ustalono, że w powyższym okresie skuteczność egzekucji w miejsko-wiejskiej gminie Lidzbark była wyższa od średniej wojewódzkiej i przedstawiała się w następujący sposób:

- w jednostce kontrolowanej - przy wypłaconych świadczeniach z funduszu alimentacyjnego w wysokości 394.379 zł - skuteczność egzekucji wyniosła 60.168 zł, co stanowiło **15,26%** ogółu poniesionych kosztów na wypłatę świadczeń;

- w województwie warmińsko-mazurskim - przy wypłaconych świadczeniach z funduszu alimentacyjnego w wysokości 81.801.124 zł - skuteczność egzekucji wyniosła 9.925.214 zł, co stanowiło **12,13%** ogółu poniesionych kosztów na wypłatę świadczeń.

(akta kontroli str.88-108)

W 2013 roku miejsko-wiejska gmina Lidzbark z tytułu skutecznej egzekucji wypłaconych osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego – w trybie art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – uzyskała dochód własny w wysokości 17.541zł.
(akta kontroli str.105)

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-50 za IV kwartał 2013 roku – wydatki w 2013 roku na obsługę zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w rozdziale 85212, pokryte z dotacji otrzymanej od Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, wyniosły167.370,58 zł.
(akta kontroli str.110,116-118)

Miejsko-wiejska gmina Lidzbark w 2013 roku wydatkowała również środki własne na koszty obsługi zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w rozdziale 85212 w wysokości 44.558,32 zł, w tym:

- 31.751,00 zł w § 4010 (wynagrodzenia osobowe pracowników);
- 5.144,97 zł w § 4110 (składki na ubezpieczenia społeczne);
- 449,33 zł w § 4120 (składki na Fundusz Pracy);
- 2.953,63 zł w § 4210 (zakup materiałów i wyposażenia);
- 3.477,18 zł w § 4300 (zakup usług pozostałych);
- 782,21 zł w § 4700 (szkolenia pracowników nie będących członkami korpusu służby cywilnej).

(akta kontroli str.109,111-115)
Łącznie wydatki na obsługę zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w rozdziale 85212 wyniosły 211.928,90 zł. Stanowiło to 3,66% wydatkowanych ogółem środków na realizację wyżej wymienionych zadań.

Wszystkie osoby pobierające wynagrodzenie pokrywane z dotacji, pochodzącej z rozdziału 85212, przekazanej przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego realizowały zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.
(akta kontroli str.119-120)

Stan zadłużenia dłużników alimentacyjnych – na dzień 30 września 2013 roku - z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej wynosił ogółem 2.411.204,68 zł, z tego:

- z tytułu zaliczki alimentacyjnej – 615.618,16 zł;
- z tytułu funduszu alimentacyjnego – 1.402.985,14 zł;
- z tytułu odsetek – 392.601,38 zł.

(akta kontroli str.121-122)

I. Organizacyjne i techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Miejsko-wiejska gmina Lidzbark liczy około 14.700 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w gminie tej jest Burmistrz Lidzbarka.

Działania kontrolne wykazały, że na podstawie wydanych upoważnień Burmistrza Lidzbarka - zgodnie z art. 8a, 8b, 8c oraz art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów - **zadania te realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lidzbarku.**
(akta kontroli str.66-69, 80)

Decyzje z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez Burmistrza Lidzbarka.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lidzbarku wykonywał swoją działalność na podstawie *Statutu*, nadanego w drodze Uchwały Nr XX/157/04 Rady Miejskiej w Lidzbarku z dnia 3 czerwca 2004 roku (z późniejszymi zmianami wprowadzonymi Uchwałami Rady Miejskiej w Lidzbarku Nr XXVI/232/13 z dnia 25 marca 2013 roku oraz Nr XXXIV/312/13 z dnia 19 grudnia 2013 roku).
(akta kontroli str. 24-29)
Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli *Statut* jednostki określał, że Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lidzbarku realizuje zadania administracji rządowej zlecone gminie, w tym zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
(akta kontroli str.26, 28)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka – na dzień rozpoczęcia kontroli - określał *Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku,* stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 3/2013 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku z dnia 2 kwietnia 2013 roku w sprawie ustalenia tego Regulaminu (wraz z późniejszymi zmianami wprowadzonymi Zarządzeniami Kierownika MOPS Nr 5/2013 z dnia 14 sierpnia 2013 roku, Nr 6/2013 z dnia 11 grudnia 2013 roku oraz Nr 8/2014 z dnia 4 listopada 2014 roku).

Po wprowadzonych (w dniu 4 listopada 2014 roku) zmianach, *Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku* był aktualny w zakresie objętym kontrolą.
(akta kontroli str.30-55)

Działania kontrolne wykazały, że w okresie objętym kontrolą zadania z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizowane były - w ramach 2 etatów - przez dwóch pracowników MOPS (referentów), którzy bezpośrednio podlegali Dyrektorowi Ośrodka. Na przestrzeni okresu objętego kontrolą dokonywano zmian personalnych na tych stanowiskach z uwagi na konieczność zatrudnienia pracowników na zastępstwo (urlop macierzyński, urlop bezpłatny). Zadania te wykonywano na podstawie aktualnych przepisów prawnych w zakresie pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Pracownicy MOPS, zajmujący się realizacją kontrolowanych spraw, posiadali zakresy czynności zawierające zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Zadania Dyrektora MOPS w Lidzbarku wynikały ze *Statutu* i *Regulaminu Organizacyjnego* jednostki kontrolowanej i na tej podstawie Dyrektor Ośrodka je realizował.
(akta kontroli str.27, 35-37, 56-64)
Dyrektor posiadał upoważnienia, niezbędne do realizacji kontrolowanych zadań, udzielone przez Burmistrza Lidzbarka. W trakcie trwających działań kontrolnych, Burmistrz Lidzbarka dokonał uzupełnienia i uaktualnienia upoważnienia Dyrektora MOPS w Lidzbarku (Zarządzenie Nr 70/2014 z dnia 7 listopada 2014 roku).
(akta kontroli str.66-69)
Pracownicy MOPS realizujący zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, na dzień rozpoczęcia kontroli, posiadali upoważnienia Burmistrza Lidzbarka do prowadzenia postępowania w zakresie realizowanych spraw. Upoważnień tych Burmistrz Lidzbarka udzielił w dniu 27 października 2014 roku (Zarządzenie Nr 68/14).
(akta kontroli str.65, 70-73)

W okresie objętym kontrolą pracownicy wykonujący zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów uczestniczyli w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu ich wiedzy i umiejętności niezbędne do wykonywania powierzonych im zadań. Udział w szkoleniach potwierdzały przedstawione kontrolującym certyfikaty.
(akta kontroli str.74-78)

W trakcie kontroli ustalono, że pracownicy realizujący zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów mieli dobre warunki pracy. Zapewniono im niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. Dokumentacja z zakresu kontrolowanych spraw była prawidłowo prowadzona i przechowywana. Wywiady alimentacyjne i oświadczenia majątkowe przyjmowane były od dłużników alimentacyjnych w sposób zapewniający ochronę ich danych osobowych. Budynek, w którym zlokalizowano MOPS był przystosowany dla osób niepełnosprawnych. Interesantom stworzono odpowiednie warunki przyjęć.
(akta kontroli str.79-87)

Organ właściwy dłużnika i organ właściwy wierzyciela mogą gromadzić i przetwarzać, w zakresie określonym w ustawie, dane osobowe osób składających wniosek o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, członków ich rodzin oraz dłużników alimentacyjnych i członków ich rodzin.
Podczas działań kontrolnych prowadzonych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku, zespołowi kontrolnemu przedstawiono dokument, potwierdzający zarejestrowanie - przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych - zbioru danych osobowych o nazwie „FUNDUSZ ALIMENTACYJNY".
(akta kontroli str.123)

Osobom przeprowadzającym kontrolę okazano umowy licencyjne na oprogramowanie do obsługi świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego zawarte ze Spółką Akcyjną Sygnity, mającą swoją siedzibę w Warszawie.
Ustalono, że w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku pracownicy merytoryczni posługiwali się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.
(akta kontroli str.124-125)

Zgodnie z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest przekazywać do biura informacji gospodarczej, informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Osobom przeprowadzającym kontrolę okazano dokumenty potwierdzające posiadanie umowy, o udostępnianiu przez gminę informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych, zawartej z Krajowym Rejestrem Długów Biurem Informacji Gospodarczej S.A. z siedzibą we Wrocławiu (ul. Armii Ludowej 21).
Zgodnie z wydrukiem z dnia 14 listopada 2014 roku, ostatniej aktualizacji danych zawartych w powyższym rejestrze dokonano w dniu 3 listopada 2014 roku - bazę danych aktualizowano, co 14 dni.
(akta kontroli str.126-132)

II. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Kontrolerzy, w wyniku analizy przedkontrolnej dokonanej w oparciu o sprawozdania z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów za IV kwartał 2012 roku oraz za I, II i III kwartał 2013 roku - dostępne w Oddziale Budżetu, Planowania i Analiz Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie - określili, że kontroli poddanych będzie, co najmniej 15% losowo wybranych postępowań administracyjnych z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Założono, że losowy dobór próby dokonany zostanie spośród wszystkich postępowań administracyjnych prowadzonych - w okresie objętym kontrolą – przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lidzbarku w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zwrotu wypłaconych świadczeń oraz uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.
Ponadto założono, że kontroli poddanych zostanie, co najmniej 15% akt dłużników alimentacyjnych w zakresie oceny podejmowanych wobec nich działań.
(akta kontroli str.14-15)

Postępowanie administracyjne

W trakcie działań kontrolnych ustalono, że w okresie świadczeniowym 2012/2013 w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku prowadzono **225** postępowań administracyjnych związanych z realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym:

- **96** postępowań administracyjnych związanych z rozpatrywaniem wniosków o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy 2012/2013 oraz związanych ze zmianą wysokości przyznanych świadczeń alimentacyjnych;
- **92** postępowania administracyjne, prowadzone w okresie świadczeniowym 2012/2013, w sprawie zwrotu przez dłużnika - wypłaconych osobie uprawnionej - świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- **29** postępowań administracyjnych w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- **2** postępowania administracyjne w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- **1** postępowanie administracyjne związane z rozpatrzeniem wniosku o rozłożenie na raty zobowiązań finansowych powstałych w związku z realizacją ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- **5** postępowań administracyjnych w sprawie rozpatrzenia wniosków o umorzenie zobowiązań z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(akta kontroli str.133-134)

Zgodnie ze wstępnymi założeniami ustalono, że kontroli poddane zostaną akta minimum **34 (15%)** losowo wybranych spraw, w których prowadzono postępowanie administracyjne związane z realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku skontrolowano akta **50** losowo wybranych spraw, w których prowadzono postępowanie administracyjne związane z realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, co stanowiło **22,22%** ogółu spraw z tego zakresu prowadzonych przez jednostkę kontrolowaną.
Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań.

Kontroli i analizie poddano:

- **24** postępowania administracyjne w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy 2012/2013, w tym 3 postępowania administracyjne związane ze zmianą wysokości przyznanych świadczeń alimentacyjnych – akta postępowań zakończonych decyzjami wyszczególnionymi w arkuszu A;

  (akta kontroli str.135-211)
- **16** postępowań administracyjnych w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej (w okresie świadczeniowym 2011/2012) świadczeń z funduszu alimentacyjnego - akta dłużników wyszczególnionych w arkuszu B;

  (akta kontroli str.212-221)
- **6** postępowań administracyjnych w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych - akta dłużników wyszczególnionych w arkuszu C;

  (akta kontroli str.222-228)
- **1** postępowanie administracyjne w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego - akta dłużnika wyszczególnionego w arkuszu D poz. II;

  (akta kontroli str.229,232)
- **1** postępowanie administracyjne związane z rozpatrzeniem wniosku o rozłożenie na raty zobowiązań finansowych powstałych w związku z realizacją ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów - akta dłużnika wyszczególnionego w arkuszu D poz. III.
  (akta kontroli str.229,233-234)
- **2** postępowania administracyjne związane z rozpatrzeniem wniosków o umorzenie zobowiązań z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego - akta dłużników wyszczególnionych w arkuszu D poz. I.

  (akta kontroli str.229-231)

Ilość skontrolowanych spraw i ich akt była wystarczająca do dokonania oceny prowadzonych postępowań administracyjnych, a zastosowane do oceny mierniki były reprezentatywne dla losowo wybranej przez kontrolerów próby badawczej.

Podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lidzbarku – w okresie świadczeniowym 2012/2013 - zobowiązany był do podejmowania działań wobec **136** dłużników alimentacyjnych, w tym:

- wobec **61** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Burmistrz Lidzbarka, w tym w 1 przypadku w trybie art.3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (na wniosek);
- wobec **28** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy, a dla wierzycieli Burmistrz Lidzbarka;
- wobec **22** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Burmistrz Lidzbarka – uznanych w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych – w zakresie podejmowanych dalszych, ustawowo określonych, działań;
- wobec **25** dłużników alimentacyjnych, dla których nie można było ustalić organu właściwego.

(akta kontroli str.236-237)

Zgodnie ze wstępnymi założeniami, pod kątem podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, kontroli poddanych powinno być minimum **21** (**15%**) losowo wybranych akt dłużników alimentacyjnych.

W trakcie kontroli prowadzonej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku przeanalizowano akta **29** losowo wybranych dłużników alimentacyjnych, co stanowiło **21,32%** ogółu spraw z tego zakresu prowadzonych przez jednostkę kontrolowaną.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz pod kątem terminowości.

Kontroli i analizie poddano:

- **12** akt dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Burmistrz Lidzbarka - w zakresie podejmowanych wobec nich działań, w tym w 1 przypadku dotyczyło to działań podejmowanych na wniosek (w trybie art. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) – akta dłużników wyszczególnionych w arkuszu E;

  (akta kontroli str.238-262)
- **11** akt dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy, a dla wierzycieli organem właściwym był Burmistrz Lidzbarka – w zakresie wystąpienia z wnioskiem do organu właściwego dłużnika alimentacyjnego o podjęcie wobec niego działań - akta dłużników wyszczególnionych w arkuszu F;

  (akta kontroli str.263-274)
- **6** akt dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Burmistrz Lidzbarka – uznanych w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych – w zakresie podejmowanych dalszych, ustawowo określonych, działań - akta dłużników wyszczególnionych w arkuszu G.

  (akta kontroli str.275-281)

Ilość skontrolowanych akt dłużników była wystarczająca do dokonania oceny podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, a zastosowane do oceny mierniki były reprezentatywne dla losowo wybranej przez kontrolerów próby badawczej.

W okresie objętym kontrolą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lidzbarku nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Wynikało to z - przedstawionego kontrolującym - rejestru skarg prowadzonego w jednostce kontrolowanej oraz z informacji w tym zakresie złożonej przez Dyrektora Ośrodka.
(akta kontroli str.282)

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia, które nie miały wpływu na kontrolowaną działalność, tj.:

- W aktach wszystkich 20 spraw (poddanych kontroli) na podstawie, których przyznawane były świadczenia z funduszu alimentacyjnego stwierdzono brak udokumentowanego potwierdzenia przekazania wnioskodawcom (wierzycielom) pełnej informacji na temat zdarzeń (przypadków) powodujących powstawanie nienależnie pobranych świadczeń (art. 2 pkt 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) – akta postępowań zakończonych decyzjami wyszczególnionymi w arkuszu A poz. 1-6; 8-9; 11-15; 17-19; 21-24.
(akta kontroli str.135-159, 162-167, 170-184, 188-196, 199-210)
Skutek ustalonego uchybienia:
Niestosowanie jasnych i wyczerpujących pouczeń może prowadzić do braku wiedzy świadczeniobiorcy w zakresie przypadków powodujących nienależnie pobrane świadczenia, a tym samym może wpływać na pobieranie świadczeń alimentacyjnych w sytuacji, gdy stają się one nienależne.

- W dokumentacji związanej z prowadzonym postępowaniem administracyjnym w sprawach zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz w dokumentacji z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych - nie zawsze wskazywano, jakiego okresu świadczeniowego dotyczyło prowadzone postępowanie administracyjne czy też, jakiego okresu świadczeniowego dotyczyły podejmowane działania (prowadzone postępowania i działania często pokrywały się czasowo).
Skutek ustalonego uchybienia:
Z uwagi na powtarzalność - w każdym okresie świadczeniowym - prowadzonych postępowań administracyjnych wobec dłużników alimentacyjnych, a także podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych - brak wskazania okresu świadczeniowego powoduje duże utrudnienie dla strony w zakresie określenia, za jaki okres podjęte jest postępowanie administracyjne i jakiego okresu dotyczą podejmowane działania.

- W 1 przypadku, w poddanych kontroli i analizie aktach dłużnika alimentacyjnego, dla którego organem właściwym był Burmistrz Lidzbarka, stwierdzono brak dowodów potwierdzających, że po złożeniu wniosku o ściganie z art. 209 § 1 Kk - monitorowano dalsze działania podejmowane wobec tego dłużnika alimentacyjnego przez organ do tego uprawniony (w wyżej wymienionym przypadku dotyczyło to działań podejmowanych przez prokuraturę) - akta dłużnika wyszczególnionego w arkuszu G poz.6.
(akta kontroli str.281)

Skutek ustalonego uchybienia:
Skutkować to mogło brakiem możliwości podjęcia w następnym okresie świadczeniowym - przewidzianych ustawowo - działań wobec dłużnika alimentacyjnego z uwagi na brak wiedzy o tym dłużniku.

Przyczyny powstania powyższych uchybień:

- niejednolite postrzeganie obowiązku wynikającego z art. 9 Kpa w przedmiocie należytego i wyczerpującego informowania stron postępowania administracyjnego o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie praw i obowiązków uczestników tego postępowania oraz brak - w przepisach szczególnych – uregulowań określających wymagania w zakresie pouczeń dotyczących nienależnie pobranych świadczeń, które powinny być stosowane przez realizatorów zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- niewystarczający nadzór Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku nad realizacją bieżących zadań objętych kontrolą.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami, nie mającymi wpływu na kontrolowaną działalność, wnoszę o podjęcie stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie poprzez realizację następujących zaleceń:

1. W sposób udokumentowany, jasno i wyczerpująco pouczać świadczeniobiorców o przypadkach powodujących nienależnie pobrane świadczenia.
2. W dokumentacji związanej z prowadzonym postępowaniem administracyjnym w sprawach zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz w dokumentacji z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, wskazywać, jakiego okresu świadczeniowego dotyczy prowadzone postępowanie administracyjne oraz jakiego okresu świadczeniowego dotyczą podejmowane działania wobec dłużnika alimentacyjnego.
3. W sposób udokumentowany monitorować dalsze działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych przez organy do tego ustawowo uprawnione.

Proszę Pana Dyrektora o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że - stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej - od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego

Grażyna Kluge
Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski